

NAPOMENE UZ FINANSIJSKI IZVEŠTAJ

1. OPŠTE INFORMACIJE

JEP »Toplana« Kraljevo (u daljem tekstu Preduzeće) osnovano je 1966. godine u okviru tadašnjeg Stambenog preduzeća.

Preduzeće je registrovano kod Agencije za privredne registre rešenjem broj BD 24522 od 23. aprila 2007. godine.

Osnovna delatnost Preduzeće je snabdevanje parom i klimatizacijom.

Sedište Preduzeća: Kraljevo

Matični broj: 07190859

Šifra delatnosti: 3530

PIB: 101260675

Na osnovu podataka iz finansijskih izveštaja za 2017. godinu Preduzeće je razvrstano u srednje pravno lice. Preduzeće shodno članu 20. Zakona o računovodstvu primenjuje pune Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja.

Premda podacima iz finansijskih izveštaja za 2017. prosečan broj zaposlenih radnika prema stanju krajem svakog meseca je 70 zaposlenih.

Finansijski izveštaji tekuće godine odobreni su 28.02.2018. godine od strane Direktora Preduzeća.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji Preduzeća su sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu (Službeni glasnik RS, br. 62/2013) i drugim računovodstvenim propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji.

Na osnovu Zakona o računovodstvu, pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vodenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja podrazumeva Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“), kao i tumačenja koja su sastavni deo standarda.

Prevod Okvira, MRS, MSFI i tumačenja, izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja, utvrđuje se rešenjem Ministra finansija i objavljuje u Službenom glasniku RS. Do datuma sastavljanja finansijskih izveštaja za 2017. godinu prevedeni su i objavljeni standardi i tumačenja standarda (»Sl. Glasnik RS« br. 35/2014).

Shodno tome, prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja Preduzeće primenjuje MRS, MSFI i tumačenja koja su na snazi za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine.

Prezentacija finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike (Službeni glasnik RS, br. 95/2014).

Finansijski izveštaji su iskazani u hiljadama dinara (RSD), osim ukoliko nije drugačije navedeno. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Uporedni podaci prikazani su u hiljadama dinara (RSD), važećim na dan 31. decembra 2017. godine.

Računovodstveni metod

Finansijski izveštaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrednosti (istorijskog troška), osim ukoliko MSFI ne zahtevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u računovodstvenim politikama.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Pravila procenjivanja – osnovne prepostavke

Finansijski izveštaji su sastavljeni na načelu nastanka poslovnog događaja (načelo uzročnosti) i načelu stalnosti poslovanja.

Prema načelu nastanka poslovnog događaja, poslovni događaj se priznaje kada je nastao i uključuje se u finansijske izveštaje u periodu na koji se odnosi, nezavisno od prijema isplate novca u vezi sa tim poslovnim događajem.

Finansijski izveštaji su sastavljeni pod prepostavkom da će Preduzeće da posluje u neograničenom vremenskom periodu i da će da nastavi sa poslovanjem i u doglednoj budućnosti.

3.2. Priznavanje elemenata finansijskih izveštaja

Sredstvo se priznaje u bilansu stanja kada je verovatno da će po osnovu korišćenja sredstava buduće ekonomске koristi pricicati u Preduzeće i kada sredstvo ima nabavnu vrednost ili cenu koštanja ili vrednost koja može da se pouzdano izmeri.

Obaveza se priznaje u bilansu stanja kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrži ekonomске koristi proisteći iz podmirenja sadašnjih obaveza i kada se iznos obaveze koja će se podmiriti može pouzdano da izmeri.

Prihod se priznaje u bilansu uspeha kada je povećanje ekonomskih koristi povezano sa povećanjem sredstva ili smanjenjem obaveza koje mogu pouzdano da se izmere, odnosno da priznavanje prihoda nastaje istovremeno sa priznavanjem povećanja sredstava ili smanjenja obaveza.

Rashodi se priznaju u bilansu uspeha kada smanjenje ekonomskih koristi koje je povezano sa smanjenjem sredstava ili povećanjem obaveza može pouzdano da se izmeri, odnosno da priznavanje rashoda nastaje istovremeno sa priznavanjem porasta obaveza i smanjenjem sredstava.

Kapital se iskazuje u skladu sa finansijskim konceptom kapitala kao uloženi novac ili uložena kupovna moć i predstavlja neto imovinu Preduzeća . Iz finansijskog koncepta kapitala proističe koncept očuvanja kapitala. Očuvanje kapitala meri se nominalnim monetarnim jedinicama – RSD. Po ovom konceptu dobitak je zarađen samo ako finansijski (ili novčani) iznos neto imovine na kraju perioda premašuje finansijski (ili novčani) iznos neto imovine na početku perioda, nakon uključivanja bilo kakvih raspodela vlasnicima ili deprinosa vlasnika u toku godine.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine**

3.3. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza u Srbiji, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza za taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike, nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Srednji kursevi za devize, utvrđeni na međubankarskom tržištu deviza, primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u dinare, za pojedine glavne valute su bili sledeći:

	31.12.2017.	31.12.2016.
1 EUR	118,4727	123,4723
1 USD	99,1155	117,1353
1 CHF	101,2847	114,8473

3.4. Koeficijenti rasta cena na malo u Republici Srbiji (godišnja inflacija):

Mesec	2017.	2016.
Januar	0,024	0,024
Februar	0,032	0,015
Mart	0,036	0,006
April	0,040	0,004
Maj	0,035	0,007
Jun	0,036	0,003
Jul	0,032	0,012
Avgust	0,025	0,012
Septembar	0,032	0,006
Oktobar	0,028	0,015
Novembar	0,028	0,015
Decembar	0,030	0,016

3.5. Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja se odnose na kamate i druge troškove koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva (investicije) koje se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrednost ili cenu koštanja tog sredstva. Ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3.6. Umanjenje vrednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Preduzeće preispituje knjigovodstvenu vrednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procenjuje se nadoknadići iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće proceniti nadoknadići iznos pojedinog sredstva, Preduzeće procenjuje nadoknadići iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrednost je neto prodajna cena ili vrednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša.

Ako je procenjen nadoknadići iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrednosti, onda se knjigovodstvena vrednost tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju deo gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promena na kapitalu.

3.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se priznaju samo kada je verovatno da će od tog ulaganja pricati ekonomiske koristi i kada je nabavna vrednost ulaganja pouzdano merljiva, a obuhvataju se: ulaganja u razvoj, koncesije, patenti, franšize, licence, ulaganja u ostalu nematerijalnu imovinu (u okviru kojih su dugoročno plaćeni troškovi zakupa, pravo korišćenja državnog zemljišta). Nematerijalna ulaganja, vrednuju se u skladu sa MRS 38 – Nematerijalna ulaganja. Početno priznavanje nematerijalnih ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (paragraf 74 MRS 38).

Obračun amortizacije vrši se od početka narednog meseca u odnosu na mesec kada je stavljen u upotrebu.

Amortizacija se obračunava proporcionalnom metodom, primenom stopa koje se utvrđuju na osnovu procenjenog korisnog veka sredstava, primenom sledećih stopa:

Softveri	25%
Licence	25%

3.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti, odnosno po ceni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrednost čini fakturna vrednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Oprema se kapitalizuje ako je vek njenog korišćenja duži od jedne godini i ako je njena pojedinačna vrednost veća od vrednosti propisane poreskim propisima.

Naknadna ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu, koja imaju za cilj produženje korisnog veka upotreba ili povećanje kapaciteta, povećavaju knjigovodstvenu vrednost

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i opreme se knjiže po njihovoj nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupnu eventualnu akumuliranu amortizaciju i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se obračunava na vrednost nekretnina, postrojenja i opreme na početku godine, odnosno na nabavnu vrednost opreme stavljene u upotrebu tokom godine, primenom proporcionalne metode u toku procenjenog korisnog veka upotrebe sredstava, uz primenu sledećih stopa:

Gradičinski objekti	1,33%-3%
Ostali toplovođi	5%
Motorna vozila	15,38%
Računari	25%
Kotlovi i gorionici	10%
Telekomunikaciona oprema	20%-25%
Ostala oprema	12,5%

Obračun amortizacije počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se mogu revidirati svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali nameravani vek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknjižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomске koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrednosti i knjigovodstvene vrednosti) priznaju se u bilansu uspeha odgovarajućeg perioda (ne vrednosti i knjigovodstvene vrednosti) priznaju se u bilansu uspeha odgovarajućeg perioda.

3.9. Investicione nekretnine

Ova imovina obuhvata zemljište i građevinske objekte namenjene izdavanju u zakup. Početno priznavanje investicionih nekretnina se vrši po nabavnoj ceni.

Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se knjiže po njihovoj nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupnu eventualnu akumuliranu amortizaciju i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

3.10. Zalihe

Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja, ili neto prodajnoj vrednosti, u zavisnosti koja je niža.

Nabavna vrednost uključuje vrednost po fakturi dobavljača, uvozne dažbine, transportne troškove i druge zavisne troškove nabavke. Cena koštanja obuhvata troškove direktnog

materijala, direktnog rada i indirektnie troškove proizvodnje. Troškovi su uključeni u cenu koštanja na bazi normalnog stepena iskorišćenosti kapaciteta, ne uključujući troškove kamata i troškove perioda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

Neto prodajna vrednost predstavlja vrednost po kojoj zalihe mogu biti prodate u tržišnim uslovima poslovanja, nakon umanjenja za troškove prodaje.

Obračun izlaza zaliha utvrđuje se metodom prosečne ponderisane cene.

3.11. Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Preduzeće klasificuje finansijska sredstva u neku od sledećih kategorija: sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Rukovodstvo Preduzeća utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze.

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodele prihoda od kamate i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili gde je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima kao i kratkoročni depoziti do tri meseca koje je moguće lako konvertovati u gotovinu i koji su predmet niskog rizika od promene vrednosti.

Krediti (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja i plasmani sa fiksним ili određivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu, klasificuju se kao potraživanja i krediti (kratkoročni zajmovi) i potraživanja.

Krediti i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, primenom metode efektivne kamate, nakon umanjenja vrednosti po osnovu obezvredenja. Prihod od kamate se priznaje primenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gde priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Umanjenja vrednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Preduzeće procenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrednosti kroz bilans uspeha). Obezvredenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procenjeni budući novčani tokovi sredstava biti izmenjeni.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

Obezvredjenje (ispravka vrednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospelih potraživanja koja nisu naplaćena u periodu preko 60 dana od datuma dospeća za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvesna i dokumentovana. Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspeha. Naplata otpisanih potraživanja uključuje se u bilansu uspeha kao ostali prihod.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrednosti primljenih sredstava, umanjene za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspeha obračunskog perioda.

3.12. Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srbije. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primenom poreske stope od 15% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Preduzeća. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspeha koji se koriguje za stalne razlike koje su definisane propisima o oporezivanju porezom na dobit Republike Srbije.

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrednosti sredstva i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike, dok se odložena poreska sredstva priznaju u meri u kojoj je verovatno da će oporezivi dobici biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se evidentira na teret ili u korist bilansa uspeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se evidentiraju direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3.13. Primanja zaposlenih

Porezi i doprinosi na zarade i naknade zarada

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Preduzeće je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Preduzeće je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Preduzeće nije uključeno u druge oblike penzijskih planova i nema nikakvih obaveza po ovim osnovama.

Otpremnine

U skladu sa Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom, Preduzeće ima obavezu da zaposlenom isplati otpremninu prilikom odlaska u penziju u iznosu tri prosečne zarade zaposlenog u momentu isplate u bruto iznosu stim da tako isplaćena otpremnina ne može biti manja od tri prosečne zarade ostvarene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatu Republikčkog organa za poslove statistike. Preduzeće je izvršilo procenu sadašnje vrednosti ove obaveze i utvrdilo da aktuarski dobici i gubici nemaju zanačjan uticaj na finansijske izveštaje pa je utvrđena rezervisanja iskazalo u okviru bilansa uspeha, u skladu sa MRS 19 – Primanja zaposlenih i usvojenim Pravilnikom o rezervisanjima za otpremnine prilikom odlaska u penziju zaposlenih.

Jubilarne nagrade

Preduzeće je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade za 10, 20 i 30 godina neprekidnog rada u Preduzeću. Jubilarna nagrada se utvrđuje na osnovu iznosa prosečne mesečne zarade u Preduzeću, ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu isplate, i to u rasponu od 100% do 300% osnovne zarade.

3.14. Prihodi i rashodi

Prihodi od prodaje robe, proizvoda i izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha pod uslovom da su svi rizici i koristi prešli na kupca. Prihodi od prodaje se evidentiraju u momentu isporuke robe i proizvoda ili izvršenja usluge. Prihodi se iskazuju po fakturnoj vrednosti, umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

Rashodi se obračunavaju po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE (paragraf 125 MRS 1 – Prezentacija finansijskih izveštaja)

Sastavljanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Preduzeća da vrši procene i utvrđuje pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtevaju vršenje procene i donošenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

4.1. Korisni vek nekretnina, postrojenja i opreme

Preduzeće procenjuje preostali korisni vek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procena korisnog veka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procena razlikuje od prethodnih procena, promene u poslovnim knjigama Preduzeće se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“. Ove procene mogu da imaju značajne efekte na knjigovodstvenu vrednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

4.2. Umanjenje vrednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Preduzeće vrši pregled knjigovodstvene vrednosti materijalne i nematerijalne imovine i procenjuje da li postoje indikacije za umanjenje vrednosti nekog sredstva. Prilikom procenjivanja umanjenja vrednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promene u dodeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrednost odnosne imovine.

4.3. Ispravka vrednosti potraživanja

Ispravka vrednosti sumnjivih i spornih potraživanja je izvršena na osnovu procenjenih gubitaka usled nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze u roku koji prelazi rok tolerancije naplativosti potraživanja. Procena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promene u uslovima poslovanja, delatnosti ili okolnostima vezanim za određene kupce mogu da imaju za posledicu korekciju ispravke vrednosti sumnjivih i spornih potraživanja obelodanjene u priloženim finansijskim izveštajima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4.4. Ispravka vrednosti zastarelih zaliha i zaliha sa usporenim obrtom

Preduzeće vrši ispravku vrednosti zastarelih zaliha kao i zaliha sa usporenim obrtom. Pored toga, odredene zalihe Preduzeća vrednovane su po njihovoj neto prodajnoj vrednosti. Procena neto prodajne vrednosti zaliha izvršena je na osnovu najpouzdanijih raspoloživih dokaza u vreme vršenja procene. Ova procena uzima u obzir očekivano kretanje cena i troškova u periodu nakon datuma bilansa stanja i njena realnost zavisi od budućih dogadaja koji treba da potvrde uslove koji su postojali na dan bilansa stanja.

4.5. Sudski sporovi

Prilikom odmeravanja i priznavanja rezervisanja i utvrđivanja nivoa izloženosti potencijalnim obavezama koje se odnose na postojeće sudske sporove rukovodstvo Preduzeća donosi određene procene. Ove procene su neophodne radi utvrđivanja verovatnoće nastanka negativnog ishoda i određivanja iznosa neophodnog za konačno sudske poravnanje. Usled inherentne neizvesnosti u postupku procenjivanja, stvarni gubici mogu da se razlikuju od gubitaka inicijalno utvrđenih procenom. Zbog toga se procene koriguju kada Preduzeće dođe do novih informacija, uglavnom uz podršku internih stručnih službi ili spoljnih savetnika. Izmene procena mogu da u značajnoj meri utiču na buduće poslovne rezultate.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

5. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	Ostala nematerijalna ulaganja	Ukupno
Nabavna bruto vrednost na početku godine	6.901	6.901
Povećanje:	101	101
Nabavke u toku godine	101	101
Nabavna bruto vrednost na kraju godine	7.002	7.002
Kumulirana ispravka na početku godine	4.683	4.683
Povećanje:	1.744	1.744
Amortizacija u toku godine	1.744	1.744
Stanje ispravke na kraju godine	6.427	6.427
31.12.2017. godine	575	575
31.12.2016. godine	2.218	2.218

Povećanje nematerijalnih ulaganja u iznosu od 101 hiljadu dinara odnosi se na nabavku sistema za upravljanje i nadzor. Amortizacija po stopi od 25% obračunata je i iskazana na rashodima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

6. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

					<u>u hiljadama dinara</u>
	Zemljište	Gradev. objekti	Postroj. i oprema	Nekr. Postr. i oprema u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost na početku godine	463	405.384	550.035	7.118	963.000
Povećanje:		3.898	3.854	3.635	11.387
Nabavka, aktiviranje i prenos		3.898	3.854	3.635	11.387
Smanjenje:				8.901	8.901
Prenos na sredstva u upotrebu				8.901	8.901
Nabavna vrednost na kraju godine	463	409.282	553.889	1.852	965.486
Kumulirana ispravka na početku godine		131.624	288.440		420.064
Povećanje:		11.311	34.243		45.554
Amortizacija		11.311	34.243		45.554
Stanje na kraju godine		142.935	322.683		465.618
Neto sadašnja vrednost:					
31.12.2017. godine	463	266.347	231.206	1.852	499.868
Neto sadašnja vrednost:					
31.12.2016. godine	463	273.760	261.595	7.118	542.936

Zemljište i gradevinski objekti su u vlasništvu preduzeća.

Preduzeće se u računovodstvenim politikama opredelilo da nekretnine, postrojenja i oprema vrednuje po nabavnoj vrednosti.

Amortizacija je obračunata i evidentirana na rashodima.

POVEĆANJE NEKRETNINA, POSTROJENJA I OPREME U 2017.GODINI

NAZIV	NABAVNA VREDNOST U 000
Garaže	806
Toplovodi	2.089
Toplovod Zelena gora	1.003
Mikroprocesorska centrala	236
Računari	210
Podstanice	1.525
Komunikaciona oprema	1.883
UKUPNO	7.752

JEP „Toplana“, Kraljevo

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

NEKRETNINA, POSTROJENJA I OPREMA U PRIPREMI U 2017.GODINI.

NAZIV	NABAVNA VREDNOST U 000
Toplovod Beogradska ulica	10
Komunikaciona mreža CT-škola S. Marković	1.396
Kotlarnica Higijenski zavod	122
Toplovod Elmostan	212
Dimnjak Centralna toplana	112
UKUPNO	1.852

7. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

u hiljadama dinara					
Ime pravnog lica u čijem kapitalu je učešće	Vlasnički udio (%)	Valuta	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Neto iznos
Poslovno udruženje Toplana Srbije			32		32
a) Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	32				32
Stambeni kredit-radnici Toplane			452		452
b) Ostali dugoročni finansijski plasmani	452				452
Ukupno dugoročni finansijski plasmani (a do b)	484				484

Preduzeće nije ugovorilo kamatnu stopu za stambene kredite odobrene radnicima.
 Revalorizacija rata kredita za otkup stanova 31.12.2017.godine izvršena je u skladu sa zakonom o izmenama i dopunama Zakona o stanovanju, i to koeficijentom 0,017.

8. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA

	31. decembra 2017.	31. decembra 2016.
Odložene poreska sredstva po osnovu (a do c)	9.912	8.130
c) razlike između knjigovodstvene vrednosti imovine i njene poreske osnovice	9.912	8.130

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2017. godine**

Odrožena poreska sredstva se utvrđuju kao razlika više obračunate amortizacije po računovodstvenim u odnosu na amortizaciju obračunatu po poreskim propisima i predstavljaju pozitivnu razliku između poreske i računovodstvene osnovice.

U 2017. godini došlo je do povećanja odloženih poreskih sredstava za 1.781 hiljadu dinara.

9. ZALIHE

	<u>u hiljadama dinara</u> <u>31. decembra 2017.</u>
1. Materijal i sitan inventar i alat na zalihi	49.663
Ukupno (1)	49.663

Zalihe materijala, sitnog inventara i alata se vrednuju po stvarnim nabavnim cenama. Zalihe su usaglašene sa godišnjim popisom.

Premda proceni Društva vrednost zaliha materijala bez izlaza u toku 2017. godine je realna.

Starosna struktura plaćenih avansa za zalihe i usluge

	<u>u hiljadama dinara</u>		
Starost plaćenih avansa za zalihe i usluge u danima	Do 365 dana	Preko godinu dana	Ukupno
Plaćeni avansi, bruto	59.630	188	59.818
Ispravka vrednosti		188	188
Plaćeni avansi, neto	59.630		59.630

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2017. godine

10. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE**u hiljadama dinara**

Opis	Kupci u zemlji	Ukupno
1	2	3
Bruto potraživanje na početku godine	273.589	273.589
Bruto potraživanje na kraju godine	256.174	256.174
Ispravka vrednosti na početku godine	205.124	205.124
Smanjenje ispravke vrednosti u toku godine po osnovu direktnog otpisa	5.551	5.551
Smanjenje ispravke vrednosti u toku godine po osnovu naplate	11.195	11.195
Povećanje ispravke vrednosti u toku godine	1.096	1.096
Ispravka vrednosti na kraju godine	189.474	189.474
NETO STANJE		
31.12.2017. godine	66.700	66.700
31.12.2016. godine	68.465	68.465

u hiljadama dinara

Starost potraživanja u danima	Potraživanja do 365 dana starosti	Potraživanja starija od godinu dana	Ukupno (2+3)
1	2	3	4
Kupci u zemlji (bruto)	66.700	189.474	256.174
Ispravka vrednosti	0	189.474	189.474
Neto potraživanja	66.700	0	66.700

Na dospela nenaplaćena potraživanja Društvo vrši obračun zatezne kamate. Naplata potraživanja nije obezbedena teretom na imovini dužnika, menicama i bankarskim garancijama.

Prema računovodstvenim politikama Društvo vrši obezvredenje kratkoročnih potraživanja čiji je rok za naplatu duži od 60 dana od dana dospeća.

Društvo je u toku 2017. godine izvršilo obezvredenje potraživanja kupaca u zemlji starijih od 60 dana u iznosu od 1.096 hiljada što je evidentirano na teret ostalih rashoda.

U 2017. godini izvršena je naplata indirektno obezvredenih potraživanja od kupaca u zemlji u iznosu od 11.195 hiljada dinara. Društvo je naplaćena potraživanja od kupaca u zemlji evidentiralo u korist ostalih prihoda.

U skladu sa članom 18 Zakona o računovodstvu i reviziji potraživanja su usaglašena sa kupcima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2017. godine

11. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Opis	Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji		Ukupno
	1	2	
Bruto stanje na početku godine		5.687	5.687
Bruto stanje na kraju godine		1.267	1.267
Ispravka vrednosti na početku godine		287	287
Ispravka vrednosti na kraju godine		287	287
NETO STANJE			
31.12.2017. godine		980	980
31.12.2016. godine		5.400	5.400

DUŽNIK	DATUM ZADUŽENJA	DAN DOSPEĆA	VALUTA	BRUTO IZNOS	ISPRAVKA	NETO IZNOS
FVK	08/2008	08/2009	DIN	237	237	0
KK Sloga	11/2011	11/2012	DIN	50	50	0
Radnici Toplane	2017	2018	DIN	980	0	980
UKUPNO			DIN	1.267	287	980

12. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2017.	31. decembra 2016.
1. Gotovinski ekvivalenti u dinarima	1.069	840
2. Dinarski poslovni račun	12.127	4.236
3. Dinarska blagajna	104	86
UKUPNO (1 do 3)	13.300	5.162

13. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2017.	31. decembra 2016.
1. Unapred plaćeni troškovi	0	45
UKUPNO (1 do 1)	0	45

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

14. KAPITAL

Na osnovu Odluke Upravnog odbora od 30.01.2013. godine preduzeće je uskladilo vrednost upisanog kapitala sa kapitalom iskazanim u poslovnim knjigama. Po rešenju Agencija za privredne registre upisan osnovni kapital iznosi 248.750.938,74 dinara.

Osnovni kapital Preduzeća iskazan na dan 31. decembra 2017. godine iznosi 248.751 hiljada RSD (2016. godine – 248.751 hiljada RSD)

Ostali kapital u iznosu od 2.276 hiljada dinara odnosi se na fond zajedničke potrošnje za potrebe stanovanja koji je reklassifikovan pri prvoj primeni MSFI sa vanposlovne pasive.

Struktura kapitala:	(u 000)	
	31.12.2017	31.12.2016
1. Državni kapital	248.751	248.751
2. Ostali osnovni kapital	2.276	2.276
I Svega osnovni kapital (1+2)	251.027	251.027
3.Rev.rezerve opreme	2.485	2.485
II Svega revalorizacione rezerve (3)	2.485	2.485
4.Neraspoređena dobit ranijih godina		51.512
5.Neraspoređena dobit tekuće godine	15.184	81.788
III Svega neraspore.dobit (4+5)	15.184	133.300
6.Gubitak ranijih godina	58.477	191.777
IV Svega gubitak (6)	58.477	191.777
KAPITAL (I+II+III-IV)	210.219	195.035

15. DUGOROČNA REZERVISANJA

	u hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenim u početnom bilansu	3.364	
2. Rezervisanja u toku godine	512	3.364
3. Iskorišćena rezervisanja u toku godine		
I. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenima na kraju godine (1+2-3)	3.876	3.364
DUGOROČNA REZERVISANJA	3.876	3.364

U skladu sa Zakonom o radu Preduzeća ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju u iznosu od 2 prosečne mesečne zarade ostvarene u Republici Srbiji u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju. Preduzeće je izvršilo procenu sadašnje vrednosti ove obaveze, i s tim u vezi, je evidentiralo rezervisanja po tom osnovu u prećim finansijskim izveštajima na dan 31. decembra 2017. godine i za godinu koja se završava na taj

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2017. godine**

dan. Preduzeća je procenilo da eventualni aktuarski dobici i gubici po osnovu ovih rezervisanja nisu materijalno značajni za poštenu prezentaciju finansijskih izveštaja i iz tog razloga ih nije posebno iskazalo u izveštaju o ostalom rezultatu.

U 2017. godini Preduzeće prvi put utvrđuje dugoročno rezervisanje za otpremnine prilikom odlaska radnika u penziju. Rezervisanje koje se odnosi na prethodnu godinu proknjiženo je na teret gubitka ranijih godina.

16. DUGOROČNE OBAVEZE

u hiljadama dinara							
Kreditor	Rok otplate	Početak otplate	Obezbed. anje	Kam. stopa	Valuta u kojoj je kredit uzet	Iznos u stranoj valuti	Iznos hiljada dinara
1	2	3	4	5	6	7	8
1) Dugoročni krediti i zajmovi u inostranstvu							
MSF KFW-4	8.god	12/2015	garancija	2,5%	eur	331.729,10	39.301
MSF KFW-3	13.god	12/2010	garancija	2,0%	eur	888.771,76	105.295
UKUPNO DUGOROČNE OBAVEZE						1.220.500,86	144.596

U skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu i reviziji dugoročne obaveze su usaglašene sa kreditorima.

Društvo je deo obaveza po dugoročnim kreditima koja dospevaju do godinu dana od dana bilansa reklasifikovalo na kratkoročne obaveze.

Društvo je obaveze po dugoročnim kreditima obračunalo u dinarskoj protivvrednosti prema srednjem kursu NBS na dan 31.12.2017. godine.

Pozitivni efekti promene deviznog kursa na dan bilansa iskazani su u okviru finansijskih prihoda.

17. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

u hiljadama dinara							
Kreditor	Rok otplate	Početak otplate	Obezbede nje	Kamatna stopa	Valuta u kojoj je kredit uzet	Iznos u stranoj valuti	Iznos hiljada dinara
1	2	3	4	5	6	7	8
Banka Intesa I	9 mes.	8/2017	menice	4,6%	din		44.444
Banka Intesa II	10 mes	8/2017	menice	4,51%	din		30.000
Banka Intesa III	11 mes	6/2018	menice	4,1%	din		120.000
1) Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji							194.444
MSF KFW-4	2.ratc	6 I 12/18	garancija	2,5%	eur	81.631	9.671
MSF KFW-3	2.ratc	6 I 12/18	garancija	2,0%	eur	508.488	60.242
2) Kratkoročni krediti i zajmovi u inostranstvu-koji dospevaju do jedne godine							69.913
UKUPNO KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE (1 DO 2)							264.357

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

Društvo je kratkoročne finansijske obaveze ugovorene sa valutnom klauzulom prikazalo po srednjem kursu NBS na dan bilansa.

Društvo je usaglasilo kratkoročne finansijske obaveze na dan bilansa sa kreditorima.

18. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2017.	31. decembra 2016.
1. Primljeni avansi	910	0
2. Dobavljači u zemlji	10.304	60.740
UKUPNO (1 do 2)	11.214	60.740

Na osnovu izvoda otvorenih stavki i sprovedene nezavisne potvrde salda sa dobavljačima prikupili smo zadovoljavajuće revizorske dokaze o usaglašenosti obaveza iz poslovanja u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu i reviziji.

19. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2017.	31. decembra 2016.
1. Neto obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	2.170	2.125
2. Obaveze za poreze i doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog	923	906
3. Obaveze za porez i doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	553	542
4. Ostale obaveze	531	563
OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 4)	4.177	4.136

Obaveze na zarade i naknade zarada odnose se na neisplaćene zarade za decembar 2017. godine.

Ostale obaveze odnose se na obaveze za poseban porez na zarade po uredbi Vlade RS.

20. OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE

	31. decembra 2017.	31. decembra 2016.
1. Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova		

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2017. godine

**OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE
I DRUGE DAŽBINE (1)**

Usaglašavanje dobitka pre oporezivanja i poreske osnovice (obaveze za porez iz rezultata)

	31. decembra 2017.	31. decembra 2016.
Dobitak pre oporezivanja	15.184	
Korekcije za stalne razlike:		
- kamate zbog neblagovremeno plaćenih javnih prihoda		
Korekcija za privremene razlike:		
- računovodstvena i poreska amortizacija	8.054	
Poreski gubitak		
Poreska osnovica	23.238	0
Obračunati porez (po stopi od 15%)	0	0
Umanjenja za iznos gubitka iz poreskog bilansa prethodnih godina	23.238	
Tekući porez na dobitak	0	0

Neiskorišćeni poreski krediti

Pregled neiskorišćenih poreskih kredita i rokovi do kada mogu da budu iskorišćeni prikazani su kao što sledi:

	31. decembra 2017.	31. decembra 2016.
od jedne do pet godina		
od pet do deset godina		

21. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	u hiljadama dinara	
	31. decembra 2017.	31. decembra 2016.
1. Odloženi prihodi i primljene donacije	61.935	67.063
2. Ostala pasivna vremenska razgraničenja	5.352	0
PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (1 do 2)	67.287	67.063

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

Preduzeće je u okviru primljenih donacija evidentiralo preostali iznos od 67.287 hiljada dinara na osnovu donacija primljenih od:

- Direkcija za izgradnju Kraljevo u iznosu od 8.347 hiljada dinara za rekonstrukciju toplovoda.
- Grunfos Srbija doo u iznosu od 49 hiljada dinara za nabavku pumpi.
- Alfaco inženjering doo Čačak u iznosu od 11.893 hiljada dinara za rekonstrukciju kotlarnice Nova kolonija.
- KFW finansijska organizacija Frankfurt na Majni u iznosu od 37.862 hiljada dinara za rekonstrukciju i modernizaciju toplovoda i opreme.

Ministarstvo rudarstva i energetike u iznosu od 3.784 hiljade dinara za nabavku kalorimetara. Društvo odložene prihode na osnovu donacija ukida u korist prihoda u visini troškova amortizacije sredstava pribavljenih iz donacije.

U 2017. godini izvršeno je ukidanje odloženih prihoda po osnovu uslovljenih donacija za obračunatu amortizaciju u iznosu 5.128 hiljada dinara.

22. DRUGI POSLOVNI PRIHODI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2017.	01.01-31.12. 2016.
1. Ostali poslovni prihodi	3.723	1.666
DRUGI POSLOVNI PRIHODI (1)	3.723	1.666

Ostali poslovni prihodi u iznosu od 3.723 hiljade dinara odnose se na prihod od zaduženja taksi za utužene kupce.

23. TROŠKOVI MATERIJALA

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2017.	01.01-31.12. 2016.
1. Troškovi materijala za izradu	7.717	21.500
2. Troškovi ostalog (režijskog) materijala	374	274
3. Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara	602	1.206
TROŠKOVI MATERIJALA (1 do 3)	8.693	22.980

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

24. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2017.	01.01-31.12. 2016.
1. Troškovi zarada i naknada (bruto)	68.815	69.609
2. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade na teret poslodavca	12.318	12.460
3. Troškovi naknada po ugovoru o delu	56	88
4. Troškovi naknada po autorskim ugovorima	1.320	1.320
5. Ostali lični rashodi i naknade	8.382	6.135
TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI (1 do 5)	90.891	89.612

Ostali lični rashodi i naknade odnose se na otpremnine, jubilarne nagrade, stipendije i drugo u iznosu od 6.040 hiljada dinara.

Dnevnice i troškovi na službenom putu i prevoz radnika iznose 2.342 hiljada dinara.

25. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2017.	01.01-31.12. 2016.
1. Troškovi transportnih usluga	1.791	5.037
2. Troškovi usluga na održavanju	7.247	7.758
3. Troškovi zakupnina	750	452
4. Troškovi oglasa	972	942
5. Troškovi reklame i propagande	569	725
6. Troškovi donacija	1.250	380
7. Troškovi ostalih usluga	2.323	3.000
TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA (1 do 7)	14.902	18.294

Troškovi ostalih usluga odnose se na troškove komunalnih usluga, telefona, registracije vozila, putarine i grejanje JEP Toplane.

26. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2017.	01.01-31.12. 2016.
1. Troškovi neproizvodnih usluga	6.866	6.096
2. Troškovi reprezentacije	572	504
3. Troškovi premije osiguranja	1.375	1.381
4. Troškovi platnog prometa	1.604	1.010

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2017. godine**

5. Troškovi članarina	136	401
6. Troškovi poreza	737	773
7. Ostali nematerijalni troškovi	11.847	11.672
NEMATERIJALNI TROŠKOVI (1 do 7)	23.137	21.837

Ostali nematerijalni troškovi najvećim delom se odnose na sudske i takse izvršiteljima i poseban porez na zarade.

27. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	01.01-31.12. 2017.	01.01-31.12. 2016.
6. Prihodi od uskladivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	16.746	575
7. Prihodi od uskladivanja vrednosti ostale imovine	0	0
PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE (1 do 7)	16.746	575

28. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	01.01-31.12. 2017.	01.01-31.12. 2016.
1. Obezvredenje potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	1.096	25.211
RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE (1)	1.096	25.211

29. OSTALI PRIHODI

	u hiljadama dinara	
	01.01-31.12. 2017.	01.01-31.12. 2016.
1. Dobici od prodaje materijala	38	368
2. Ostali nepomenuti prihodi	1.095	18.232
OSTALI PRIHODI (1 + 2)	1.133	18.600

Ostali nepomenuti prihodi odnose se na prihode od naplate štete i oprihodovane pretplate iz ranijih godina za isključene korisnike.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

30. OSTALI RASHODI

	01.01-31.12. 2017.	01.01-31.12. 2016.	u hiljadama dinara
1. Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalne, nekretnina, postrojenja i opreme	61	1.103	
2. Manjkovi	2	2	
4. Ostali nepomenuti rashodi		239	
OSTALI RASHODI (1 do 4)	63	1.344	

31. ZNAČAJNI DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Nakon datuma bilansa nije bilo značajnijih događaja.

32. POTENCIJALNA SREDSTVA I OBAVEZE

Sudski sporovi

Društvo sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine nema sudskih sporova u kojima se javlja kao tuženi.

Društvo sa stanjem na dan 31.12.2017. godine vodi više sudskih sporova u kojima se javlja kao tužilac za korisnike grejanja poslovnog i stambenog prostora.

Vrednost sudskih sporova koje preduzeće vodi protiv fizičkih i pravnih lica korisnika grejanja za poslovni prostor iznosi 1.786 hiljada dinara a tuženo je 20 korisnika.

Vrednost sudskih sporova koje preduzeće vodi protiv fizičkih lica korisnika stambenog prostora iznosi 13.880 hiljada dinara a tuženo je 224 korisnika.

Preduzeće ne očekuje gubitke u narednom periodu po osnovu sudskih sporova pa shodno tome nije vršilo rezervisanja za potencijalne gubitke po tim sporovima.

Data jemstva i garancije

Potencijalne obaveze društva na dan 31. decembra 2017. godine po osnovu datih jemstava i garancija nema.

33. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Ciljevi upravljanja rizicima finansijskih instrumenata

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišnom riziku, finansijskom riziku (deviznom i kamatnom), kreditnom riziku i riziku likvidnosti. Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbegavaju umanjenjem izloženosti Društva ovim rizicima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2017. godine**

Društvo ne koristi nikakve finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano tržište takvih instrumenata u Republici Srbiji.

Tržišni rizik

Društvo je osetljivo na prisustvo sistemskih rizika koji podrazumevaju rizike ekonomskog okruženja u okviru države, privredne grane i sl. na koje Društvo ne može da utiče: inflacija, promena poreskih propisa, carinskih propisa, limitiranje kamatnih stopa, privrednog okruženja, konkurenциje, sirovinske baze i sl.

Ukoliko postoje nesistemski rizici, oni se identifikuju kroz uspešnost poslovanja uprave Društva.

Finansijski rizik

U svom poslovanju Društvo je izloženo finansijskim rizicima koji se javlja kao devizni rizik i rizik od promene kamatnih stopa. Zadatak upravljanja tržišnim rizicima jeste da se upravlja i kontroliše izloženost tržišnim rizicima u okviru prihvatljivih pokazatelja, uz optimizaciju prinosa Društva.

Devizni rizik

Izloženost Društva deviznom riziku se odnosi na ostale dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane, potraživanja, gotovinu i gotovinske ekvivalente, dugoročne kredite, ostale dugoročne obaveze, kratkoročne finansijske obaveze i obaveze iz poslovanja nominirane u stranoj valuti.

	u hiljadama dinara			
	Imovina		Obaveze	
	2017	2016	2017	2016
EUR	-	-	214,509	278,760
	-	-	214,509	278,760

Na osnovu obelodanjene strukture imovine i obaveza u stranim valutama evidentno je da je Društvo osetljivo na promene deviznog kursa EUR ali u manjoj meri nego u prethodnoj godini.

Osetljivost Društva na apresijaciju i depresijaciju RSD za 10% u odnosu na pomenute strane valute, predstavlja procenu rukovodstva Društva u pogledu mogućih promena kursa RSD u odnosu na EUR.

Unosi se podaci 10% + ili - iz prethodne tabele

	u hiljadama dinara			
	2017		2016	
	10%	-10%	10%	-10%
EUR	(21,451)	21,451	(27,876)	27,876
	(21,451)	21,451	(27,876)	27,876

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine
Kamatni rizik

Društvo je izloženo riziku promene kamatnih stopa na plasmanima i obavezama kod kojih su kamatne stope varijabilne. Ovaj rizik zavisi od finansijskog tržišta i Društvo nema na raspolaganju instrumente kojima bi ublažilo njegov uticaj.

Struktura plasmana i obaveza na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine sa stanovišta izloženosti kamatnom riziku data je u sledećem pregledu:

	u hiljadama dinara	
Finansijska sredstva		
Nekamatonosna	135.852	71.680
Kamatonosna (fiksna kamatna stopa)	5.242	8.137
Kamatonosna (varijabilna kamatna stopa)	-	-
	141.094	79.817
Finansijske obaveze		
Nekamatonosne	14.481	64.875
Kamatonosne (fiksna kamatna stopa)	408.953	356.733
Kamatonosne (varijabilna kamatna stopa)	-	-
	423.434	421.608

Naredna tabela prikazuje analizu osetljivosti neto dobitka za tekuću poslovnu 2017. godinu na realno moguće promene u kamatnim stopama za 1% (2016. godine - 1%), počev od 1. januara. Povećanje odnosno smanjenje od 1% predstavlja realno moguću promenu kamatnih stopa, imajući u vidu postojeće tržišne uslove. Ova analiza primenjena je na finansijske instrumente Društva koji su postojali na dan bilansa stanja i pretpostavlja da su sve ostale varijable nepromenjene. U tabeli se uzima 1% od zbiru podnaslova varijabilne kamatne stope sredstava i obaveza i izračunava razlika finansijskih sredstava i obaveza.

	2017		2016	
	1%	-1%	1%	-1%
Finansijska sredstva	-	-	-	-
Finansijske obaveze	-	-	-	-
	-	-	-	-

Kreditni rizik

Društvo je izloženo kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vreme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak Društva. Kreditni rizik obuhvata dugoročne i kratkoročne finansijske plasmane, potraživanja i date garancije i jemstva trećim licima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2017. godine**

U Republici Srbiji ne postoji specijalizovane reiting agencije koje vrše nezavisnu klasifikaciju i rangiranje privrednih društava. Usled toga, Društvo je prisiljeno da koristi ostale javno dostupne finansijske informacije (npr. podatke o bonitetu koje pruža Agencija za privredne registre) i interne istorijske podatke o saradnji sa određenim poslovnim partnerom u cilju određivanja njegovog boniteta. Na osnovu boniteta kupca, utvrđuje se iznos njegove

maksimalne kreditne izloženosti, u skladu sa poslovnom politikom usvojenom od strane rukovodstva Društva. Iznos maksimalne kreditne izloženosti revidira se najmanje jednom godišnje.

U slučaju povećanja iznosa dospelih potraživanja i shodno tome povećane izloženosti kreditnom riziku, Društvo primenjuje mehanizme predviđene poslovnom politikom.

Izloženost Društva kreditnom riziku ograničena je uglavnom na potraživanja od kupaca na dan bilansa.

Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Društva upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbeđuje da Društvo u svakom trenutku mora da ispunjava sve svoje dospeli obaveze. Društvo upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane rezerve, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa priliva finansijskih sredstava i dospela obaveza.

Ročnost dospela finansijskih obaveza Društva data je u sledećoj tabeli:

2017. godina	u hiljadama dinara			
	do 1 godine	od 1 do 2 godine	od 2 do 5 godina	Ukupno
Dugoročni krediti	69.913	-	144.596	214.509
Obaveze iz poslovanja	10.304	-	-	10.304
Krat. finan. obaveze	194.444			194.444
Ostale krat. obaveze	4.177	-	-	4.177
	278.838	-	144.596	423.434

2016. godina	do 1 godine	od 1 do 2 godine	od 2 do 5 godina	Ukupno
Dugoročni krediti	70.848	-	213.885	284.733
Obaveze iz poslovanja	60.740	-	-	60.740
Krat. finan. obaveze	72.000	-	-	72.000
Ostale krat. obaveze	4.135	-	-	4.135
	207.723	-	213.885	421.608

Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim novčanim tokovima na osnovu najranijeg datuma na koji će Društvo biti obavezno da takve obaveze namiri (aktuuelni anuitetni plan).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

INDIKATORI OPŠTE LIKVIDNOSTI		2017.	2016.
		godina	godina
1	OBRTNA IMOVINA / KRATKOROČNE OBAVEZE	0,56	0,49
INDIKATORI UBRZANE LIKVIDNOST			
2	OBRTNA IMOVINA BEZ ZALIHA / KRATKOROČNE OBAVEZE	0,24	0,30
INDIKATORI TRENUTNE LIKVIDNOSTI			
3	GOTOVINA I GOT. EKVIVALENTI / DOSPELE KRATKOROČNE OBAVEZE	0,04	0,02

Koeficijent ispod 1 pokazuje prisustvo rizika likvidnosti.

34. UPRAVLJANJE RIZIKOM KAPITALA

U postupku upravljanja kapitalnim rizikom, rukovodstvo Društva ima za cilj očuvanje mogućnosti da posluje po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala. Rukovodstvo Društva pregleda strukturu odnosa dugova i kapitala na godišnjoj osnovi.

Društvo analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti. Ovaj pokazatelj izračunava se kao odnos neto obaveza (zaduženosti) i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze (kratkoročne i dugoročne) umanjuje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

Pokazatelji zaduženosti na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine su bili sledeći:

	u hiljadama dinara	
	2017	2016
1. Ukupne obaveze (dugoročne i kratkoročne)	491.631	488.671
2. Ukupan sopstveni kapital	210.219	198.399
Pokazatelj zaduženosti (koeficijent 1/2)	2,34	2,46

Koeficijent zaduženosti iznosi 2,34 i prisutan je rizik zaduženosti jer su ukupne obaveze veće od ukupnog sopstvenog kapitala kao garantne supstance poveriocima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2017. godine

35. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Društvo je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, nisu utvrđena materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze.

36. NAČELO STALNOSTI POSLOVANJA

Finansijski izveštaji su sastavljeni na načelu nastanka poslovnog događaja (načelo uzročnosti) i načelu stalnosti poslovanja.

Prema načelu nastanka poslovnog događaja učinci poslovnih promena i drugih događaja se priznaju u momentu nastanka (a ne kada se gotovina ili njen ekvivalent primi ili isplati). Finansijski izveštaji sastavljeni na načelu nastanka poslovnog događaja (osim Izveštaja o tokovima gotovine) pružaju informacije ne samo o poslovnim promenama iz prethodnog perioda, koje uključuju isplatu i prijem gotovine, već takođe i o obavezama za isplatu gotovine u budućem periodu i o resursima koji predstavljaju gotovinu koja će biti primljena u budućem periodu.

Preduzeće poslednje dve godine iskazuje dobitak u poslovanju. Na dan bilansa iskazana je neto dobit u iznosu od 15.184 hiljade dinara (2016. godine 81.788 hiljade dianra). Preduzeće ima negativan neto obrtni fond u iznosu od 142.236 hiljada dinara (2016. godine 133.368 hiljade dinara), to ukazuje da je stalna imovina delom finansirana iz kratkoročnih izvora finansiranja. Koeficijent finansijske stabilnosti je 1,71 što znači da je dugoročno vezana imovina veća od trajnog i dugoročnog kapitala za 253.308 hiljade dinara, što otežava održavanje likvidnosti. Preduzeće posluje sa nedostatkom trajnog kapitala i obrtnih sredstava.

Pri primeni načela stalnosti poslovanja Preduzeće je uzele u obzir sledeće: Preduzeće je u planovima za sledeću godinu predviđelo da će ostvariti bolje rezultate kroz proces reorganizacije i smanjenje troškova. Očekuje se da osnivač preduzeća Grad Kraljevo, u okviru svojih mogućnosti nastavi da obezbeđuje Preduzeću materijalne, tehničke i druge uslove za nesmetano vršenje delatnosti, prati uslove rada, preduzima mere na unapređenju delatnosti kao i na otklanjanju okolnosti koje mogu da utiču na vršenje delatnosti.

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno finansijski izveštaji sastavljeni su pod pretpostavkom da će Preduzeće da posluje u neograničenom vremenskom periodu i da će da nastavi sa poslovanjem i u doglednoj budućnosti.

Odgovorno lice/zastupnik

Kraljevo, april 2018. god.

M.P.